

วิธีปฏิบัติ (Work instruction)

ชื่อเอกสารการตรวจหมู่โลหิตระบบ..ABO..(ABO..blood..grouping..technique).....

รหัสเอกสารWI-LAB-B001.....

ผู้จัดทำ.......... (.....นายกฤษฎเวท.....แซ่ท้าว.....) ตำแหน่งนักเทคนิคการแพทย์ปฏิบัติการ.....	วันที่จัดทำ.....5..มกราคม..2569.....
ผู้ทบทวน.......... (.....น.ส..จิราพร.....ใจชื่น.....) ตำแหน่งนักเทคนิคการแพทย์ปฏิบัติการ.....	วันที่ทบทวน.....5..มกราคม..2569.....
ผู้อนุมัติ.......... (.....น.ส..จิราพร.....ใจชื่น.....) ตำแหน่งนักเทคนิคการแพทย์ปฏิบัติการ.....	วันที่อนุมัติ.....6..มกราคม..2569.....
สำเนาฉบับที่.....01.....	ผู้ถือครอง.....เทคนิคการแพทย์.....
แก้ไขครั้งที่.....00.....	วันที่เริ่มใช้.....2..ตุลาคม..2558.....
แก้ไขครั้งที่.....01.....	วันที่เริ่มใช้.....2..มกราคม..2566.....
แก้ไขครั้งที่.....02.....	วันที่เริ่มใช้.....6..มกราคม..2569.....
แก้ไขครั้งที่.....	วันที่เริ่มใช้.....
แก้ไขครั้งที่.....	วันที่เริ่มใช้.....

	วิธีปฏิบัติงาน: วิธีปฏิบัติ (Work Instruction)	ชื่อหน่วยงาน : กลุ่มงานเทคนิคการแพทย์ โรงพยาบาลวังเจ้า	หน้า 2 ของ 5
	เรื่อง : การตรวจหมู่โลหิตระบบ ABO (ABO blood grouping technique)	เอกสารเลขที่ : WI-LAB-B001	แก้ไขครั้งที่ : 02
ผู้จัดทำ : นายฤชเวท แซ่ท้าว ตำแหน่ง นักเทคนิคการแพทย์ วันที่ 5 มกราคม 2569			
ผู้รับรอง : นางสาวจิราพร ใจชื่น ตำแหน่ง นักเทคนิคการแพทย์ วันที่ 5 มกราคม 2569			
ผู้อนุมัติ : นางสาวจิราพร ใจชื่น ตำแหน่ง หัวหน้างานเทคนิคการแพทย์ วันที่บังคับใช้ : 6 มกราคม 2569			

รายการทบทวนและแก้ไข

แก้ไขครั้งที่	วันที่	รายละเอียดการแก้ไข
00	1 ตุลาคม 2558	- เริ่มจัดทำ
00	2 ตุลาคม 2558	- ประกาศใช้
01	1 มกราคม 2566	- ทบทวนเอกสาร
01	2 มกราคม 2566	- ประกาศใช้
02	5 มกราคม 2569	- ทบทวนเอกสาร
02	6 มกราคม 2569	- ประกาศใช้

วิธีปฏิบัติงาน: วิธีปฏิบัติ (Work Instruction)	ชื่อหน่วยงาน : กลุ่มงานเทคนิคการแพทย์ โรงพยาบาลวังเจ้า	หน้า 3 ของ 5
เรื่อง : การตรวจหมู่โลหิตระบบ ABO (ABO blood grouping technique)	เอกสารเลขที่ : WI-LAB-B001	แก้ไขครั้งที่ : 02
วันที่บังคับใช้ : 6 มกราคม 2569		

1.ความมุ่งหมาย (Purpose)

เพื่อใช้เป็นคู่มือปฏิบัติงานสำหรับการตรวจหมู่โลหิต ABO ด้วยวิธี Slide method ให้การปฏิบัติงานมีคุณภาพและมาตรฐานเดียวกัน ได้อย่างถูกต้อง

2.การนำไปใช้ (Application)

เพื่อตรวจสอบหาหมู่โลหิตระบบ ABO ในเลือด

3.เอกสารอ้างอิง (Reference)

คู่มือมาตรฐานธนาคารเลือดและบริการโลหิต ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติสภากาชาดไทย

4.นิยามและคำย่อ (Terminology and abbreviation)

- 4.1 A หมายถึง A antigen
- 4.2 B หมายถึง B antigen
- 4.3 Anti หมายถึง Antibody

5.หลักการ (Principle)

เป็นการตรวจหา antigen ในระบบ ABO บนเซลล์เม็ดเลือดแดง ซึ่งผล antigen จะไปทำปฏิกิริยากับน้ำยา standard Anti-A และ standard Anti-B ที่จำเพาะ จะเกิดจับกันเป็นกลุ่มก้อน (agglutination)

6.เอกสารที่เกี่ยวข้อง (Associated documents)

- 6.1 QP-LAB-001
- 6.2 QP-LAB-002

7.ความปลอดภัย (Safety)

- 7.1 ปฏิบัติงานโดยนักเทคนิคการแพทย์
- 7.2 สวมถุงมือ เสื้อกาวน์ (gown) แว่นตา และหน้ากากอนามัยป้องกันการปนเปื้อนขณะปฏิบัติงาน

วิธีปฏิบัติงาน: วิธีปฏิบัติ (Work Instruction)	ชื่อหน่วยงาน : กลุ่มงานเทคนิคการแพทย์ โรงพยาบาลวังเจ้า	หน้า 4 ของ 5
เรื่อง : การตรวจหมู่โลหิตระบบ ABO (ABO blood grouping technique)	เอกสารเลขที่ : WI-LAB-B001	แก้ไขครั้งที่ : 02
วันที่บังคับใช้ : 6 มกราคม 2569		

7.3 ในตัวอย่างสิ่งส่งตรวจอาจยังมีความสามารถในการก่อโรค ดังนั้น จึงควรจัดการทิ้งลงในถังขยะติดเชื้อ

8.เครื่องมือเครื่องใช้ (Equipment and Supplies)

- 8.1 แผ่น Slide ไส
- 8.2 น้ำยา Standard anti –A และ Standard anti – B
- 8.3 Auto pipette
- 8.4 Pipette yellow tip
- 8.5 ไม้ม้วน

9.สารมาตรฐาน (Standard)

น้ำยา Standard anti –A และ Standard anti – B

10.วิธีดำเนินการ (Procedure)

- 10.1 เตรียมแผ่นสไลด์ใส จำนวน 1 แผ่น
- 10.2 หยด whole blood 1 หยด ในแผ่นสไลด์จำนวน 2 ตำแหน่ง คือตำแหน่ง A และ B
- 10.3 หยดน้ำยา Standard anti–A 1 หยด ในตำแหน่ง A และ หยดน้ำยา Standard anti–B 1 หยด ในตำแหน่ง B
- 10.4 ใช้ไม้ม้วนเขี่ยให้น้ำยา Standard anti-A และ Standard anti-B ให้ผสมกับเซลล์เม็ดเลือดแดง ให้เข้ากัน
- 10.5 อ่านผลการจับกลุ่มของเซลล์เม็ดเลือดแดง

11.การคำนวณ (Calculation)

-

12.การควบคุมคุณภาพ (Quality control)

การควบคุมคุณภาพภายใน

- ควบคุมคุณภาพน้ำยา Anti-A และน้ำยา Anti-B เดือนละครั้ง

วิธีปฏิบัติงาน: วิธีปฏิบัติ (Work Instruction)	ชื่อหน่วยงาน : กลุ่มงานเทคนิคการแพทย์ โรงพยาบาลวังเจ้า	หน้า 5 ของ 5
เรื่อง : การตรวจหมู่โลหิตระบบ ABO (ABO blood grouping technique)	เอกสารเลขที่ : WI-LAB-B001	แก้ไขครั้งที่ : 02
วันที่บังคับใช้ : 6 มกราคม 2569		

การควบคุมคุณภาพภายนอก

- เข้าร่วมการประเมินห้องปฏิบัติการสมาชิก สาขานาการเลือด

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ปีละ 3 ครั้ง

13.การบันทึกข้อมูลและเอกสารที่ใช้ (Data record and documentation)

บันทึกผลลงใน F-LAB-02.B006 และลงในระบบ LIS ของห้องปฏิบัติการ โดยระบบจะเชื่อมต่อเข้าสู่ระบบ HIS อัตโนมัติ

14. การรายงานผล (Report of analysis)

Positive (+) = เม็ดเลือดแดงจับกันเป็นกลุ่มก้อน

Negative (-) = เม็ดเลือดแดงไม่จับกันเป็นกลุ่มก้อน

Cell grouping		สรุป หมู่เลือด
Anti-A	Anti-B	
+	-	Gr. A
-	+	Gr. B
+	+	Gr. AB
-	-	Gr. O

15.รายละเอียดอื่น (Supplementary note)

15.1 สิ่งส่งตรวจ whole blood, EDTA blood และ fingerstick whole blood

15.2 การเก็บรักษาส่งตรวจ เก็บที่ 2-8 องศาเซลเซียส

15.3 น้ำยาเก็บชุดตรวจที่อุณหภูมิ 2-8 องศาเซลเซียส